

Punti importanti mid-diskors tal-Papa fis-Santwarju Ta' Pinu

Kitba ta' Mons. Anton Borg

Il-mument tragiku tal-mewt ta' Ġesù hija s-siegħa li għaliha gie fid-dinja, hu l-mument meta deher li kollox spicċa, hu l-mument ta' tbatija kbira imma jinbidel f'bidu ta' ħajja ġdida, jinbidel f'ferħ ta' ħajja dejjiema, hu l-bidu tal-Knisja, ta' poplu ġdid li jibda ħajja fl-istorja tal-bniedem, hu mument li fih l-Ispirtu t'Alla ser iġib il-faraġ.

F'dawn l-inħawi ta' ta' Pinu kien hawn kappella ċkejna mitluqa u llum għandna santwarju sabiħ u kbir u issa ma baqgħetx aktar il-*mitluqa* imma saret il-ferħ tal-Mulej.,

Ejjew immorru għall-bidu, għall-origini, għal dak li hu l-essenzjali tal-fidi, dan ma jfissirx li nwarbu l-istorja għax il-Mulej tkellem u ħadem f'kull zmien. Immorru għall-bidu jfisser niskopru l-ispirtu ta' l-ewwel kristjani, infittxu ċ-ċentru tal-fidi tagħna li huwa r-relazzjoni tagħna personali ma' Ġesù u x-xandir tal-vanġelu.

Il-Papa jgħidilna li t-tħassiib principali tad-dixxipli ta' Ġesù ma kienx *il-prestigju tal-komunita' u tal-ministri tagħha, l-influwenza soċjail, l-attenzjoni tal-kult* imma x-xandir tal-Kelma u li jkunu xhieda tal-Kelma.

Il-ħajja tal-Knisja mhux il-passat li nfakkru imma l-futur li ser nibnu. Inkunu *doċli għall-proġetti t'Alla*. Il-ħajja tal-Knisja ma tistax tkun biżżejjed għalina *d-drawwiet li ġew mgħoddija lilna, minn ċelebrazjonijiet solenni u okkażjonijiet sbieħ popolari, mument qawwija u emozzjonanti* imma neħtieġu fidi li tinbena u tiġgedded fil-laqgħa tagħna personali ma' Kristu, fis-smiegħ ta' kuljum tal-

Kelma t'Alla u fis-sehem attiv fil-ħajja tal-Knisja biex hekk insaħħu u ngeddu l-pieta' popolari.

L-apatija u t-telqa juru krizi fil-generazzjoni żagħżugħa u ma nistgħux inkunu kuntenti billi ngħidu *li fadal xi ftit spirtu religjuż*, din hija libsa li qed teqdiem. Il-prattika religjuża trid tesprimi ruħha f'fidi ħajja u li xerred il-vangelu.

Bdejtju mixja ukoll sinodali li titlob ħbiberija ma' Ġesù u x-xandir tal-vangelu, hija knisja li tfittex ix-xhieda *u mhux xi drawwa religjuża*. Irridu knisja li ssib triqat ġodda Ili jmissu l-ħajja u dan hu li tevangelizza.

Hemm bżonn nitgħalmu *l-arti tal-akkoljenza*, li tilqa'. Fil-mument iebes taħt id-dell tas-salib Ġesù qal lil ommu dan hu ibnek u lil Gwanni din hija il-ommok, dan hu li tkun dixxiplu ta' Ġesù li tilqa', dan hu l-kult lil Alla li tilqa' lil ħuk, din hija l-mixja sinodali li nimxu flimkien. *Alla hu preżenti fejn hemm l-imħabba*. Li tilqa' lil ħuk hu impenn ta' kuljum.

Fis-silta tal-Atti tal-Appostli nsibu li l-maltin wara n-nawfragju ta' San Pawl u shabu laqgħuhom bi ħlewwa kbira jerw rari. Din hija l-arti tal-akkoljenza.

Siltiet saljenti mill-omelija tal-Isqof Anton Teuma (fl-Omelija ta' Hamis ix-Xirka 2022)

Il-ħsieb tiegħi dalgħodu hu meħud minn diversi sitwazzjonijiet li għexna dan l-aħħar. Għamilna l-Eżami tal-Kuxjenza f'kull wieħed mill-presbiterji tagħna; imma fuq kollox kellna Żjara tas-Suċċessur ta' Pietru, tal-Vigarju ta' Kristu fostna.

Il-qofol tad-diskors tal-Papa kienet dik il-frazi li rrepetata għal seba' darbiet, *Il-ferħ tal-Knisja hu li tevangelizza*". Irrepetieha għal seba' darbiet il-Papa, bħallikieku ried idahħalhielna f'rasna, f'moħħna, fil-qalb tagħna. U mhux b'kumbinazzjoni li proprju dalgħodu, fiċ-ċentru tas-silta f'kapitlu 4 mill-Evangeliġu ta' San Luqa, nergħu nsibu għal darb'ohra din il-frazi, għal darbtejn b'modi diversi. Ergajna sibnieha wkoll fl-Ewwel Qari, mill-Ktieb tal-Profeta Iżaija (61:1-3a,6a,8b,9). L-iskop tal-ħajja tagħna, ċar daqs il-kristall, mhux għajr li nwasslu l-aħbar ta' ferħ, l-Aħbar it-Tajba.

Il-kelma *euangélion* fl-etimologija u l-essenza tagħha tfisser, mhux biss li twassal aħbar ta' ferħ li għandek int, u li allura trid tgħaddiha bilfors lil haddieħor, imma *tfisser aħbar ta' ferħ addattata għas-sitwazzjoni ta' dawk li ser jisimghuha*; aħbar li ttaffi l-għatx ta' dawk li jixtiequ jisimghuha, aħbar li hija attenta għall-bżonnijiet tad-destinatarji. Din lilna tpoġġina lkoll kemm aħna f'responsabbiltà.

Ilkoll kemm aħna għandna x-xorti, il-grazzja, id-don ta' din il-grizma, ta' din id-dilka; imma kull wieħed minna għandu d-dmir, il-missjoni, marbuta speċifikament mal-persuna tagħna, mal-kelma tagħna: *li nwasslu l-Aħbar it-Tajba, li nkunu attenti għal dawk li l-Mulej poġġielna fit-triq tagħna, għan-nies*

li naghmluha magħhom u li jagħmluha magħna, għal dak li jixtiequ huma, għall-bżonnijiet tagħhom.

L-iskop tagħna prinċipalment hu marbut mal-evangelizzazzjoni, l-ewwel u qabel kollox. Jekk dik *il-kelma tal-Papa kienet attenta għall-bżonnijiet tagħna, għall-bżonnijiet tad-Djoċesi tagħna, għall-bżonnijiet tagħna s-sacerdoti ta' din id-Djoċesi*, allura jfisser li l-kelma li qalilna l-Papa mhix biss aħbar tajba tiegħu, imma wkoll taqta' l-għatx veru, l-għatx profond li hemm fil-qalb tagħna, tagħna l-ministri, l-imsejha fil-qalb tal-poplu ta' Alla.

L-Evangelju tal-lum jitkellem mhux biss fuq l-iskop, imma wkoll *l-identità, dak li aħna*. Fl-iskop irridu noqogħdu hafna attenti għalih, għax faċli nitilfuh, *għax jispiċċaw jagħmluhulna d-destinatarji*; faċli nikkuntentaw lill-ohrajn; faċli jkun, kif qalilna l-Papa, li niksbu jew li nżommu status soċjali; faċli li l-iskop tagħna jsir li ma jkollniex kunflitti ma' nies tagħna, li nżommu kwiet *fil-post fejn nahdmu u nitilfu d-direzzjoni, nitilfu dak li aħna mahturin, magħmulin, ikkonsagrati għalih*.

Xi tfisser il-kelma *kkonsagrat*? X'jagħmilna dak li aħna? *Huwa l-Ispirtu ta' Alla*. L-Evangelju huwa ċar u sabiħ. Jipprezentalna lil Ġesù, li jmur lura “kif kien imdorri jagħmel” (v. 6), imur lura fl-istorja, fid-drawwiet ta' żmien, għall-konswetudni u l-konvinzjonijiet li kienu jgħixu fihom in-nies ta' qablu u hu stess kien sar parti minnhom. *Ġesù johroġ minn din il-konswetudni, ma jibżax johroġ minn din id-drawwa*, ma jibżax ifittex hu s-silta mill-ktieb, għalkemm ma kienx ir-rwol tiegħu li jfittixha hu, għax kienet digà pprezentata mir-Rabbi tas-Sinagoga. Ifittixha hu, jgħidilna l-Evangelju, u mhux biss.

Aħna nafu x'gara wara dik il-prietka qasira hafna, imma effettiva, ta' disa' kelmiet illi Ġesù jagħmel wara s-silta tal-Profeta Izaija. In-nies thawdu u

tgerfxu u qalu li Ġesù żbaljat, ‘inħaġġruħ, nitfġuħ minn fuq l-ġholja ġħal isfel’. *Ma beżax Ġesù jġħin lin-nies jedukaw id-domanda tagħħom.* Ma beżax Ġesù jġħin lin-nies jindunaw liema Messija kellħom bżonn. Ma beżax Ġesù lanqas miċ-ċaħda tal-poplu. Dan kollu jkompli jurina x’jigifieri li l-iskop hu li nwasslu l-Aħbar it-Tajba. *Imma hemm bżonn li jkollna l-Ispirtu ta’ Alla jaħdem fina,* ġħax jekk ma jkollniex l-Ispirtu ta’ Alla, ser nitkaxkru mill-ispirtu ta’ xi ħadd ieħor jew mill-ispirtu tagħna, jew mill-ispirtu ta’ dawk li aħna nippruvaw naqdu. Faċli ħafna. Iktar diffiċli biex ngħixu l-konsagrazzjoni tagħna.

Fil-Evangelju l-kelma *kkonsagrani* (Lq 4:18) *Jien ġħadni kkonsagrat,* kull wieħed minna hu kkonsagrat, imma l-konsagrazzjoni, li hi don ta’ Alla, ma taħdimx waħidha. *Alla ma jaħdimx waħdu mingħajr il-bniedem.* Hemm bżonn kontinwament tal-akkoljenza, tal-ħidma, tal-ġħotja sħiħa tagħna; fi kliem ieħor, tal-qdusija tagħna, bħala risposta ġħall-konsagrazzjoni li tana l-Ispirtu Qaddis ta’ Alla, u li jagħtina kontinwament fil-ħajja saċerdotali tagħna.

Ġħandna bżonn noqorbu lejn l-Ispirtu, jew aħjar, *ġħandna bżonn li nnaddfu kontinwament fil-qalb tagħna, ħalli johroġ l-Ispirtu li rċivejna fis-semplicità tieġħu,* fil-purezza tieġħu, fil-qalb tagħna. Ġħax b’xorti ħażina lkoll kemm aħna nafu x’jigri, ilkoll kemm aħna ġħandna d-dġħufijiet tagħna, ilkoll kemm aħna ġħandna d-dnub. Faċli ħafna li jkaxkarna, faċli ħafna li jsir normalità ġħdida, in-normalità żbaljata tad-dnub, ma nibqġħux naraw it-tbatija li fih id-dnub, it-tbatija li jġib lilna u li jġib lil dawk ta’ madwarna. *Ma nibqġħux nagħrfu u nħossu, ma nibqġħux induqu l-morr li jġib id-dnub.* Ikollna niffurmaw fina tip ta’ anestesija morali, tip ta’ anestesija emottiva fejn jidħol id-dnub. Jekk aħna nagħmlu l-loppju biex nistordu fejn hemm id-dnub, dak il-loppju jispiċċa biex jistordi l-persuna sħiħa tagħna; jispiċċa biex ma jħalliniex iktar f’kuntatt reali mal-emozzjonijiet tal-oħrajn. Ġħax kif jiena nkun konxju mill-emozzjonijiet veri tieġħi, ser jitla’ l-*guilt feeling*, ser jitla’ l-ħażen, ser jitla’ s-sens li hemm xi

ħaġa li mhix sewwa fiġa. *Allura kuntent li ngħix barra minni, kuntent ngħix 'il bogħod mill-Ispirtu ta' Alla, 'il bogħod minni, 'il bogħod mill-poplu.* Dan hu li jagħmilli d-dnub, dan hu li tagħmilli n-normalità tal-ħażen, jekk jien nidra ngħix fiha.

Ikompli l-Evangelju jurina min huma d-destinatarji tal-Aħbar it-Tajba. Ma' min irridu naħdmu aħna? Dan ipogġina f'dawl, ikompli jgħinna neżaminaw, nirriflettu jekk id-destinatarji ta' Ġesù, f'dan id-diskors programmatiku tiegħu, fis-Sinagoga ta' Nazaret, jekk *ħumiex l-istess destinatarji tagħna.*

Ġesù jsemmi l-imjassrin: “Inħabbar il-ħelsien lill-imjassrin” (Lq 4:18). Min huma l-imjassrin? Il-Profeta Izaija jgħid li dawk li għandhom qalbhom muġuġħa flimkien, dawk li għandhom qalbhom mithuna flimkien. *Jien kemm qed infittex lil dawk li huma mithunin? Lil dawk li għandhom qalbhom mgħaffġa? Kemm qed immur l-isptar, kemm qed immur għand il-morda? Kemm qed immur għand il-familji, li huma fit-tbatija? Ma jsemmix lil dawk li jiġu kuljum il-knisja. Mhux għax lil dawk irridu nittraskurawhom. Ma jsemmix lil dawk li m'għandhomx problema biex jitolbu, biex imorru fit-Tempju ta' Ġerusalem. Imma jsemmi fuq kollox dawk li huma l-iktar imbegħdin, dawk li huma l-iktar imwarrbin.*

“L-għomja”. Il-kelma speċifika li għandna fl-Evangelju turina pożizzjoni partikulari ta' dan l-għama, bħallikieku persuna tinstab f'qiegħ ta' bir fond, ta' spiera fonda, tara biss dak li jidher miċ-ċirku tal-bokka: dak id-dawl, dak is-sema kaħlani, dak iċ-ċirku ristrett li jidher mill-bokka. Dak hu l-aġħma. Nistgħu nidentifikaw mhux biss lin-nies tagħna ma' dan l-aġħma, imma kultant lilna nfusna, kultant lili nnifsi. Mehtieg li ngħinu lin-nies ikollhom viżjoni aktar wiesgħa tal-fidi, *li ma nikkuntentawx b'dawk li jiġu b'viżjoni ristretta, imma*

nghinuhom verament jikkonvertu fil-mentalità, it-tifsira vera tal-konverżjoni, tal-bidla tal-moħħ u l-bidla tal-qalb.

Isemmi wkoll lil dawk li huma mjassrin, dawk li huma maqfulin fil-jasar tagħhom. Min huma l-imjassrin? L-imjassrin huma dawk li huma skjavi... nista' nkun jien skjav ta' vizzju. Għandna *ħafna madwarna jitolbu l-libertà, jitolbu l-ħelsien, għax qed iħossuhom imjassrin, kultant saħansitra bl-affarijiet li huma hwejjeġ tajbin.*

Il-*ptochos*, il-“foqra”: destinatarji oħra, ir-raba' tip ta' destinatarji. Kemm għandna minn dawn, kemm għandna nies minn dawn bla dinjità, bla identità! Harsu lejn l-immigrazzjoni, lejn il-persuni li kif aħna nġhadu minn fejnhom, indawru wiċċna n-naħa l-oħra. *Kemm persuni fid-djar tagħna, nisa u rġiel, tfa, m'għandhomx identità, huma kkalpestati fil-persuna tagħhom!* Dawn huma d-destinatarji li Ġesù jridni nfitxu. Lil dawn iridna nwasslu l-Aħbar it-Tajba.

Aħna mibgħutin, mhux fuq inizjattiva personali. Li kieku l-vokazzjoni tagħna hija inizjattiva personali, allura lili ħadd mhu ħa jzommni fil-proġetti tiegħi u l-pjanijiet tiegħi. *Aħna mibgħutin: mhumiex il-proġetti tiegħi, mhumiex il-pjanijiet tiegħi. Is-saċerdozju tiegħi mhux hidma għal Alla, imma l-hidma ta' Alla fija; tagħmel differenza kbira.* Il-bidu tal-ħidma, mhux jien, imma Alla. Dan jitlob dixxerniment, dan jitlob il-ħajja spiritwali, dan jitlob kontinwità fir-relazzjoni tagħna ma' Alla. *Inkella nispiċċaw nagħmlu l-proġetti tagħna, imbagħad noffruhom għal Alla... nagħmluhom għal Alla.* Le, bil-maqlub: Alla għandu l-proġetti u l-pjan tiegħu. Jien irrid infittex b'responsabbiltà, għax hemm nies li poġġa fit-triq tiegħi, nies li fdali f'idejja. Allura, b'responsabbiltà, irrid niddixxerni, u mhux waħdi. *Id-dixxerniment qatt ma jsir weħidna, imma jsir dejjem ma' nies tagħna, f'komunjoni mas-saċerdoti tagħna, f'komunjoni mal-Isqof, flimkien.* Lanqas jien, m'għandi l-ebda jedd nagħmel dixxerniment

waħdi. Id-dixxerniment hu azzjoni tal-Ispirtu, u fejn hemm l-Ispirtu hemm il-komunità, u azzjoni komunitarja.

Nixtieq li niddedikaw verament il-formazzjoni tas-sacerdoti, biex nerġgħu niskopru dak li hu sabiħ: il-kobor li hemm fina, is-sabiħ li hemm fina, is-sabiħ li d-dinja għandha bżonn, l-ispecificità tagħna. Allura b'qalbi kollha nhegġigkom biex inkunu preżenti għall-inizjattivi li l-Uffiċċju Kleru joffri minn żmien għal żmien. *Nistaqsi jien, lili nnifsi l-ewwel: Jien nemmen fihom dawn l-affarijiet? Irrid nagħmilhom?* Importanti għalija dawn l-affarijiet jew le? Jekk mhumiex importanti, mela x'inhum importanti għalija li jien sacerdot? X'inhum importanti għalija sacerdot?

Allura bil-hegġa kollha ta' qalbi nħoss verament li Alla jixtieq minna, jixtieq minn kull wieħed minna, li nieħdu aktar bis-serjetà l-ħajja sacerdotali tagħna, li nieħdu aktar bis-serjetà l-missjoni tagħna. Għaliex x'jiġrilna? Nispiċċaw fil-kompensazzjonijiet: Dak li kienu jgħidu l-qaddisin, San Filippu Neri, jgħodd għalija l-ewwel wieħed: *“Żomm idejk fuq Filippu, għax Filippu jittradik!”*. Hekk kien San Filippu Neri. Għandna bżonn li l-Ispirtu jkun magħna; għandna bżonn li nħalluh ikun magħna. Għandna bżonn niddedikaw ħin, nagħmlu ħin; jekk m'għandniex, nagħmlu ħin għal iktar affarijiet essenzjali fil-ħajja tas-sacerdozju tagħna. Inkella l-biża' tiegħi hu, jew *li ngħixu bħal Ġuda – inkunu hawn preżenti, nagħmlu l-ġesti kollha preċiżi, liturgija preċiża, imma l-qalb tagħna Alla biss jaf fejn hi 'l bogħod –*; jew inkella ngħixu mdejquin, iffustrati. Għax m'hemmx mod ieħor: jew tikkompensa, jew tgħix iffustrat u mdejjaq. Il-Mulej jixtieq għalina ħafna isbaħ u ħafna aħjar!

San Pietru: *“Thegġu, biex tgħixu s-sejha tagħkom kif għandkom tgħixuha”* (ara 2 Piet 1:10). Il-ferħ tagħna nsibuh fis-sejha tagħna, fl-appfondiment tal-identità sacerdotali tas-sejha tagħna. Hemmhekk jinsab il-ferħ tagħna... *Il-bqija,*

induru kemm induru, nispiċċaw mhux inkunu biss delużi, imma naqgħu fid-dipressjoni.